

Intergemeentelijke samenwerking

Wat doen we met de sociale wijkteams?

Intergemeentelijke samenwerking is welhaast een mantra op het terrein van werk en inkomen. Tegelijkertijd zijn veel gemeenten druk bezig met sociale wijkteams. Zijn deze ontwikkelingen met elkaar in tegenspraak of versterken ze elkaar juist? Drie managers over de praktijk in hun regio.

TEKST: HANS KLIP, BEELD: SHUTTERSTOCK

MYRTHE SCHELTEMA DE HEERE, SECRETARIS-DIRECTEUR A.I., ISD KOP VAN NOORD-HOLLAND:

‘Misschien worden wij wel trendsetter’

De Kop van Noord-Holland is een witte raaf in samenwerkingsland. In deze regio wordt de ISD niet uitgebreid, maar op 1 januari 2015 juist opgeheven. “Ik ken geen vergelijkbare draai”, zegt Myrthe Scheltema de Heere. “Misschien werkt het hartstikke goed en worden wij trendsetter in Nederland.”

De gemeenten in de Kop van Noord-Holland besloten drie jaar geleden tot intensieve samenwerking in het sociaal domein. In hun visie stonden de oprichting van wijkteams en een Regionaal Administratie en Kennis Centrum (RAKC) centraal. Van de vier gemeenten zijn er onlangs twee afgehaakt, vertelt Scheltema de Heere, die is ingeschakeld om de bestaande ISD te liquideren en de invoering van de nieuwe structuur

vanuit de bestaande organisatie vorm te geven. “Den Helder en Texel slaan om politiek-bestuurlijke redenen hun eigen weg in. Alleen Hollands Kroon en Schagen zetten door. Het merendeel van sociale zaken gaat naar het RAKC, dat valt onder Schagen. Een zeer klein deel komt bij de wijkteams terecht.”

KENNISPOOL

Hollands Kroon en Schagen krijgen ieder vier wijkteams die verantwoordelijk zijn voor sociale activering en schuldhulpverlening. Van het eerdere idee om consultants werk en inkomen mee te laten doen, is men afgestapt. “Het zou een lastige constructie worden. Enerzijds wil je snel hulp op maat leveren, anderzijds heb je bij een uitkering te maken met

allerlei wettelijke regels.”

De nieuwe manier van werken is gebaseerd op de synergie tussen werk & inkomen en zorg, benadrukt Scheltema de Heere. “Is bij het reguliere casuoverleg expertise vanuit sociale zaken nodig? Dan wordt een consultant werk en inkomen vanuit de kennispool van het RAKC erbij gehaald.”

Volgens Scheltema de Heere zal de praktijk uitwijzen wat wel en niet werkt. “Misschien is de nieuwe structuur te groot aangezet of juist te klein. Wij houden nu pilots om daarvan een beeld te krijgen. De eerste jaren verwachten we zeker geen besparing op de uitvoeringskosten, al moet het daar uiteindelijk wel toe leiden.”

LENET VENEKAMP, MANAGER WOLWÉZEN, ISD IN NOORDOOST FRIESLAND:

‘We gaan soepel om met afwijkingen tussen gemeenten’

“Wolwèzen is een mooie Friese term die zich het beste laat vertalen als welbevinden”, legt Lenet Venekamp uit als haar functiebenaming ter sprake komt. In het noordoosten van Friesland werken de gemeenten Dantumadiel, Dongeradeel, Kollumerland en Schiermonnikoog samen in één sociale dienst. De eerste twee hebben elkaar niet alleen gevonden in werk en inkomen, maar ook in de uitvoering van de WMO. In 2015 sluit Ferwerderadiel zich aan bij het samenwerkingsverband.

“Er is veel aandacht besteed aan een goede vormgeving”, vertelt Venekamp. “Zo zijn alle medewerkers van de ISD in dienst van Dantumadiel. Dat schept duidelijkheid. Maar we kijken vooral naar wat praktisch is en gaan soepel om met afwijkingen tussen gemeenten.”

INVESTERING

Volgens Venekamp is iedereen in de regio zich ervan bewust dat het om een megaverandering gaat. ‘Dit maken we maar een keer in ons leven mee’, klinkt het geregeld. Het geeft veel kracht en energie om het

hier met elkaar over te hebben.” De bedoeling is op den duur efficiënter te werken, zegt Venekamp. “Maar de samenwerking is in eerste instantie een investering. Je moet oppassen dat je de uiteindelijke financiële voordelen van samenwerking niet overdrijft. Als je bijvoorbeeld slechts één applicatiebeheerder bij sociale zaken overhoudt, word je te kwetsbaar.”

De grootste verandering is de ontkoppeling van werk en inkomen van zorg. Venekamp licht toe: “De klant wordt na de intake door een inkomensconsulent direct doorgeleid naar een traject bij het werk-leerbedrijf NEF. Deze aanpak werkt. In Noordoost-Friesland worden vrij veel mensen uitgeplaatst.” Voor de zorgkant stelt de regio gebiedsteams samen in plaats sociale wijkteams, te beginnen in 2015 met drie à vier teams. “Een team is vaak in meerdere dorpen actief. Ook hierbij kijken we naar wat handig is. Ik zie het team vooral als een intermediair die snel een persoonlijke situatie kan beoordelen, waarbij een medewerker van werk en inkomen kan worden ingeschakeld.”

TAMARA VAN ALTENA, SECTORHOOFD WERK EN INKOMEN, GEMEENTE ZAA NSTAD:

‘We hadden het niet op voorhand over efficiency’

Klein begonnen, flink gegroeid. Zo typeert Tamara van Altena de samenwerking van de negen gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland op sociaal terrein. De hoofden Werk en Inkomen zijn een paar jaar geleden een keer om tafel gaan zitten, vertelt zij. “Onze discussie ging vooral over: hoe kunnen we werkgevers beter bedienen en daarmee dus mensen zonder werk beter helpen? Ook UWV en het sw-bedrijf BaanStede namen deel aan het overleg. We kwamen snel uit op het principe dat de werkgever nog maar door één persoon zou worden benaderd.” Dat leidde tot een plan van aanpak voor een gecoördineerde dienstverlening aan de werkgever.

De gemeenten hebben de afgelopen jaren vanuit de inhoud stapjes richting harmonisatie gezet, zegt Van Altena. “We hadden het niet op voorhand over organisatievormen en efficiency; dat maakt zo’n gesprek meteen erg ingewikkeld. Die discussie gaan we nu pas voeren.” Wat er aan nieuwe maatregelen uit Den Haag komt, knelt volgens haar niet. “Dat voegen we gewoon toe. Wij gaan verder met wat we denken dat goed is.”

VERBINDEN

Zorg is geen onderdeel van de samenwerking. Zaanstad, de grootste gemeente in de regio, loopt voorop bij het instellen van sociale wijkteams – begin 2014 waren er tien, in 2015 komt er nog eentje bij. Van Altena licht toe: “Wij hebben alle taken rondom werk en inkomen uit de wijkteams gelaten. In het begin vroeg ik me wel af of de twee bewegingen met elkaar te rijmen zijn. Maar ik heb nog geen echte spanning meegeemaakt.” Waar mogelijk worden verbindingen gelegd, besluit Van Altena. Bijvoorbeeld: “De bijeenkomsten van de bemiddelingsgroepen worden tegenwoordig gehouden in de gebouwen waar de sociale wijkteams zitten. Hierdoor ontstaat automatisch contact tussen de begeleiders van werkzoekenden en de leden van de wijkteams.” *